

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W www.sum.dk

Folketingets Sundhedsudvalg

Dato: 18. maj 2010
Enhed: Primær Sundhed
Sagsbeh.: SUMSBPE
Sags nr.: 0909655
Dok nr.: 223258

Folketingets Sundhedsudvalg har den 29. april 2010 stillet følgende spørgsmål nr. 3 (Alm. del) til indenrigs- og sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karen J. Klint (S).

Spørgsmål nr. 3:

"I den foreslåede § 18 c beskrives hvilke midler, der kan anvendes til oppegående fiksering. I tidligere offentliggjorte modelfoto af oppegående fiksering ses anvendt fod- og håndremme, der ikke muliggør at patienten f.eks. selv kan føre en kop til munden eller gå med bare en nogenlunde almindelig skridtlængde. Ministeren bedes uddybe, hvordan de anvendte midler i form af hånd- og fodremme tænkes udformet, og hvilken mobilitet patienten skal sikres, for at der er tale om en oppegående fiksering og ikke en fiksering, der mere korrekt bør betragtes som en "opretstående" fiksering, der leder tankerne hen på andre landes fangetransporter."

Svar:

Metoder til oppegående fiksering er bl.a. beskrevet i Sundhedsstyrelsens udredning "tvangsforanstaltninger i psykiatrien" 2009. Det fremgår af denne, at oppegående fiksering praktisk fungerer ved, at patienten får bælder/remme omkring mave, hænder og/eller fødder. Mellem den ene hånd og fod på samme side fæstnes en rem gennem en ring i mavebæltet. Det samme gøres på den anden side. Dette bevirker, at hændernes og føddernes bevægelse indskrænkes og bevirker, at patienten ikke kan slå eller sparke særligt kraftigt.

Ved den anden type for oppegående fiksering anvendes der kun remme mellem enten hænder og mavebælte, eller mellem fødder og mavebælte. Hvis der anvendes remme mellem hænder og mavebælte, vil hændernes bevægelsesmulighed være indskrænket, mens der vil være fri bevægelighed for fødderne. Omvendt, hvis der anvendes remme mellem fødder og mavebælte, vil føddernes bevægelighed være indskrænket, mens der ikke vil være begrænsninger for hændernes bevægelser.

Formålet med oppegående fiksering er, overfor ekstraordinært farlige patienter på Sikringsafdelingen, at forhindre forværring i patienternes samlede tilstand og sociale egenskaber. Herudover er formålet at bibringe ekstraordinært farlige patienter social kontakt på trods af et langvarigt fikseringsbehov. Det er hensigten at forebygge, at der på grund af langvarig tvangsfiksering udvikles somatisk sygdom.

Formålet med oppegående fiksering er at give patienterne mulighed for at bevæge sig relativt frit. Oppegående fiksering er på ingen måde tænkt som skjult oppestående fiksering.

Hvis der anvendes oppegående fiksering efter den førstnævnte metode, betyder dette, at patienten kan gå omkring med næsten normale skridt, men der vil være indskrænket bevægelighed af armene. Når patienten sidder ned, vil der være mulighed for næsten normal bevægelighed af armene, men der vil være indskrænket bevægelighed af benene. Ved anvendelse af den anden type oppegående fiksering vil der være nedsat bevægelighed af arme hhv. ben afhængig af type af fiksering.

Sundhedsstyrelsen har oplyst, at der ikke kan gives eksakte mål for længden af anvendte remme. Dette afhænger af en individuel, konkret og aktuel vurdering. Det er Sundhedsstyrelsen klare vurdering, at oppegående fiksering på ingen måde er en opretstående fiksering eller en modificeret form for spændetrøje, hvor patientens bevægelighed reduceres betydelig, eller nærmest minimeres. Såfremt det er nødvendigt at minimere eller at reducere patientens bevægelser betydeligt, skal der efter Sundhedsstyrelsen opfattelse anvendes den type af tvangsfiksering, der i dag er beskrevet i psykiatriloven som tvangsfiksering.

Det fremgår af lovforslaget, at oppegående fiksering kun kan iværksættes efter tilladelse fra Sundhedsstyrelsen. Det fremgår videre, at tilladelsen fra Sundhedsstyrelsen kan gives efter ansøgning i sagen og efter indstilling fra et særligt sagkyndigt råd nedsat af Sundhedsstyrelsen. Med henblik på at sikre patientens mobilitet under oppegående fiksering, skal den påtænkte metode til oppegående fiksering angives og beskrives ved ansøgningen til Sundhedsstyrelsen.

Med venlig hilsen

Bertel Haarder

/ Susanne Beck Petersen